

Prověřují se i další lokality kromě známých sedmi?

Tvrzení: „V současné době je předběžně vytipováno 7 lokalit, nicméně prověřují se i další možnosti, například lokality dříve vyloučené, anebo lokality v širším okolí jaderných elektráren. SÚRAO přistoupila i k ověření některých lokalit, které byly dříve vyloučeny. Důvodem, proč tyto lokality nebyly blíže hodnoceny, byly na první pohled méně výhodné geologické podmínky v porovnání s těmi, které byly vybrány. Jde o následující lokality: Borohrádek, Opatovice – Silvánka, Teplá a Nový Bydžov – Lodín. Uvedené lokality mají na první pohled svá omezení. Navzdory tomu nejsou vyloučeny z dalšího uvažování ohledně dalšího průzkumu. Komplexní kritické zhodnocení všech aspektů bude dokončeno do konce roku 2016, kdy bude rozhodnuto o dalším postupu.

V tomto roce byl zahájen také výzkum, který má zhodnotit okolí jaderných elektráren z hlediska jejich potenciální vhodnosti pro další průzkumy spojené s hlubinným úložištěm pro vyhořelé jaderné palivo.

Aktualita SÚRAO z 22. 8. 2016 „Další možné alternativy pro hledání hlubinného úložiště v ČR a Projekt Moldanubikum“, <http://www.surao.cz/cze/O-SURAO/Aktuality/Dalsi-mozne-alternativy-pro-hledani-hlubinneho-uloziste-v-CR-a-Projekt-Moldanubikum>

„Nikol Novotná (vedoucí oddělení komunikace SÚRAO, pozn. autora) doplnila, že s výzkumem v okolí elektráren se začalo letos na jaře, o podrobnějším průzkumu se zatím neuvažuje.“

„K úložišti se lidé mají vyjádřit v referendu“, Českobudějovický deník, 5. 8. 2016

Skutečnost:

SÚRAO zadalo zkoumání lokalit jižně od Jaderné elektrárny Temelín (ETE - jih) a západně od Jaderné elektrárny Dukovany (EDU - západ). Smlouvy k této zakázce „Zhodnocení geologických a dalších informací vybraných částí českého moldanubika z hlediska potenciální vhodnosti pro umístění HÚ“, zkráceně projekt „Moldanubikum“ byly uzavřeny 6. června 2016 se sdružením firem, které vede AQUATEST a.s. (ETE – jih, zakázka v hodnotě 10.995.754 Kč) a 23. května 2016 se sdružením firem, které vede Česká geologická služba (EDU – západ, zakázka v hodnotě 12.897.390 Kč).

V centru zkoumaného území „ETE – jih“ o ploše 31 km² se ocitly obce Dříteň, Libív a Nová Ves, v těsné blízkosti jsou pak obce Jeznice, Chlumeč, Velice, Malešice, Kočín a Knín [mapka viz <http://www.nehcemeuloziste.cz/cs/lokality/ete-jih>]. V ploše území „EDU - západ“ o velikosti 40 km² pak leží Lipník, Dolní Vilémovice, Zárubice, Ostašov a Klučov mezi Třebíčí a Jaroměřicemi nad Rokytnou [mapka viz <http://www.nehcemeuloziste.cz/cs/lokality/edu-zapad>].

Během dvaceti měsíců od podpisu smluv má proběhnout geologický výzkum, na jehož konci budou k dispozici studie proveditelnosti včetně vizualizace umístění podzemního i povrchového areálu u Dukovan a u Temelína, studie posouzení dopadů na životní prostředí a žádosti o stanovení průzkumných území pro další geologické práce. Podrobněji viz rozsah prací v uzavřených smlouvách pro ETE - jih: <http://www.nehcemeuloziste.cz/cs/lokality/ete-jih/smlouva-o-dilo-ete-jih.html> a EDU – západ: <http://www.nehcemeuloziste.cz/cs/lokality/edu-zapad/smlouva-o-dilo-edu-zapad.html> .

V lokalitách, jako je Borohrádek, Opatovice – Silvánka, Teplá a Nový Bydžov – Lodín skutečně neproběhl podrobnější výzkum, zhruba od roku 2002 přestaly být sledovány a vybráno bylo dnešních šest ze sedmi lokalit, k nimž posléze SÚRAO přidalo Kraví horu. Nyní na jejich zkoumání SÚRAO nevypsalo žádné výběrové řízení, ani neuzavřelo žádnou smlouvu jako je tomu u lokalit u Temelína a Dukovan, jejich zhodnocení provádí pouze vlastními silami (ústní sdělení ředitele SÚRAO Jiřího Slováka z 28. 7. 2016).

Podle § 26 odst. 4 dosud platného zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) musí SÚRAO vykonávat veškerou svou činnost pouze na základě ročního, tříletého a dlouhodobého

plánu činnosti. Ověření lokalit u obou jaderných elektráren a prověřování již dříve opuštěných lokalit ve vládou schváleném „Plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2016, tříletý plán a dlouhodobý plán“ není vůbec zmíněno a je tak v rozporu se zákonem.

Zmíněno je naopak v návrhu „Aktualizace Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem“, <http://www.nechcemeuloziste.cz/cs/dokumenty/odborne-studie/aktualizace-koncepce-nakladani-s-radioaktivnimi-odpady-a-vyhorelym-jadernym-palivem.html>, která ale doposud neprošla zákonem požadovaným procesem hodnocení dopadů na životní prostředí a nebyla schválena vládou. Nelze se tedy na ni odvolávat jako na platný dokument.

Na okraj zmiňme, že v Aktualizaci Koncepce najdeme i zdůvodnění pro ověřování lokalit v blízkosti jaderných elektráren, kde je očekáváno „vyšší porozumění pro vybudování budoucího hlubinného úložiště“ .

Závěr:

Ano, SÚRAO opravdu prověřuje i další lokality vedle stávajících sedmi. Ono ověřování je ale z hlediska hloubky a rozsahu prací nesrovnatelné. Na stávajících sedmi lokalitách probíhají geologické průzkumy sice v mnohem menší šíři, než bylo plánováno v projektech geologických prací (viz <http://www.nechcemeuloziste.cz/cs/caste-dotazy/uvadime-na-pravou-miru-geologicke-pruzkumy-v-roce-2016/files/upm1-geologicke-pruzkumy-7na4.pdf>), ale přesto mohou rozšířit znalostní bázi získávanou o vybraných lokalitách v uplynulých dvou desítkách let. Vedle toho budou na konci roku 2017 k dispozici výsledky prací z lokality Temelín – jih a Dukovany – západ, které budou „o krok“ pozadu, teprve po etapě geologického výzkumu. Naopak budou mít ale předstih v připravených studiích posouzení dopadů na životní prostředí. U třetího souboru lokalit Borohrádek, Opatovice – Silvánska, Teplá a Nový Bydžov – Lodín nebudou data srovnatelná ani s lokalitami od jaderných elektráren.

Budoucí využitelnost získaných dat pro vzájemné porovnání a výběr nejvhodnějších lokalit tak bude i na konci roku 2017 velmi obtížná. Přesto se jako pravděpodobné jeví, že SÚRAO uvažuje zařadit do etapy výběru kandidátních lokalit (byly plánovány celkem čtyři lokality) dvě ze současných sedmi lokalit, kde najde souhlas obcí a ty doplní lokalitami od jaderných elektráren.

Celý postup pak není v souladu se zákonem, protože není schválen vládou v Plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2016, tříletý plán a dlouhodobý plán.

Edvard Sequens, Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, 24. srpna 2016

Kontakty: edvard.sequens@calla.cz, 602 282 399